

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe 7 d., 6 luni 3 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru monarhi pe an 8 d., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru strălăta pe an 12 d., 6 luni 6 d., 3 luni 3d.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublici nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Sibiu, 13 Februarie, 1884.

În capitala Ungariei atențiunea generală este îndreptată asupra alianței opozițiunii din casa de sus cu cea din casa de jos. Și aceasta nu fără cuvânt, căci sîntem în fața unei fapte necunoscute încă până acuma în viața mai nouă a constituționalismului Ungariei. Gruparea casei magnaților după partide, și pactarea acesteia cu casa de jos, eată două lucruri, de cari n'am mai auzit până acuma, și cu cari merită să ne ocupăm, căci nu sînt fără de însemnătate.

E caracteristică figura ce ne dau persoanele, cari stau în fruntea acestei noue grupări. Lângă liberalul profesor dela universitatea din Budapesta Desideriu Szilágyi, magnatul cu oficii înalte din altă epocă Georgiu Apponyi. În cealaltă parte a portretului revoluționariul de odinioară Pulszky braț la braț cu cel mai incarnat ultramontan, contele Zichy, carele de facto după moartea lui Cziráky, conduce partida catolică în casa de sus. În adevăr curioasă grupă, și decăt ea numai situațiunea actuală ne pare mai curioasă. Dîcerea străbună: „*Quot capita, tot sensus*” nici odată nu s'a putut aplica mai nimerit, ca și la grupa politică de mai sus.

Câte persoane, atâtea direcțiuni, tendențe politice pentru viitoriu. Scopul cel mai de aproape le este tutorora comun, buctarea guvernului actual, și aceasta este, ceia ce i-a unit la acțiune comună.

Pe lângă scopul indigitat ni se pun în vedere și mijloacele cu cari e a se realiza scopul. Aceste ar fi să fie viitoarele alegeri. Planul e genial și ușor se poate realiza. Înalta aristocrație dispune de averi însemnate, prin cari poate influența în mod însemnat asupra alegătorilor, influența clerului catolic încă e mare, și dacă la aceste două vom mai adauge și agitațiunea antisemitică atât de lațită în Ungaria putem conta la rezultate însemnate.

Diarele din capitală și cele din Viena discută cu mare foc această nouă alianță. „*Neue freie Presse*” din Viena dîce, că mișcarea aceasta a opozițiunii din casa de sus și cea de jos e cu atât mai caracteristică, cu cât și naționalitățile încep a se prepara pentru fitoarele alegeri, și că inițiativa o au făcut românii din Transilvania. Liniștea prefăcută cu care intimpină regimul aceste mișcări nici decum nu e a se considera ca încredere prea mare în forțele proprii, ci mai mult ca tactică spre a nu-și trada slăbiciunea, ca contrariul să se poată orienta. E foarte probabil că în fața aristocrației din opozițiune în frunte cu contele Zichy se va pune o partidă de aristocrați tot atât de însemnată sub con-

ducerea lui Andrásy. Această partidă a aristocraților secundată de puternicul și disciplinatul aparat administrativ va susține lupta.

Astfel sînt grupate partidele în Ungaria și așteaptă cu sete disolvarea dietei, care va urma probabil prin luna lui Maiu.

În toată afacerea cu noua partidă de aristocrați și iesuiți, revoluționari și liberali, partea cea mai bună este lipsa totală de programă politică. Aceasta e de tot natural, căci formarea unei asemenea grupe politice cu bărbați de diferite colorituri e posibilă numai prelângă programă nedecisă, și aceasta ne face să vedem în întregă afacerea numai animosități și pasiuni.

La genesa acestei noue partide politice au contribuit mai mulți factori. Proiectul de căsătorie dintre creștini și evrei a deschis calea percursă până la stadiul de astăzi. Catolicismul a dat mîna cu feudalismul și din ele două s'au ales maioritarea în casa magnaților la prima pertractare a citatului proiect. Proiectul se prezintă a doua oară și guvernul își comandă toți comiții supremi la votare. Catolicii și feudalii își aduc aliați din Anstria și formază earăși maioritarea.

Conducătorul catolicilor de pe atunci tavernicul Ungariei Cziráky, vice-presidentul casei magnaților, a încetat din viață. Perderea se simte mai tare în tabera catolicilor. Immediat după moartea lui la propunerea ministrului president Tisza se denumesc de vicepresident al casei magnaților cel mai aprig luptătoriu pentru guvern, protestantul Vay. Denumirea aceasta a desgrupat vechia rivalitate între catolici și protestanți. Stadiul cel din urmă este alianța de care fî vorba.

Sîntem curioși a vedea odată și programa acestei partide. Ea va vîrsa oare-care lumină în încercătură politică de aji, din care nu ne-a scos nici „*Timoleon*” nici „*Antimoleon*,” și nu va fi fără urmări nici în ce privește gruparea politică de acuma, care e basată numai pe favoruri personale. Conservatismul în Ungaria nu și a mai ridicat glasul din anii patruzeci începînd, ear liberalismul a degenerat în exclusivism și șovinism desmățat. Toate instituțiunile patriei sînt puse la dispozițiunea a cător-va patrioți moderni, cari conduși de maxima „*ubi bene ibi patria*” aji sînt maghiari cu maghiarii, mane austriaci cu austriacii, poimâne poleci cu polecii. Sîntem curioși a le vedea programa, dar tare ne temem că în loc de principii sênatoase vom întalni numai persoane, în locul șovinismului sub mască de liberalism vom întalni șovinism sub masca conservatismului făurit de catolicism și feuda-

lism. Care e mai periculos pentru noi, nu o spunem, dar cum că nici unul nu ne voese binele aceasta o vedem cu ochii. Desideriu Szilágyi se rașimă pe „*Pesti Napló*” care între fanatici e cel mai fanatic, și tot acolo e secundat de contele Apponyi. Pulszky vorbește prin rostul diariului „*Neues Pester-Journal*,” și acesta avînd natura de jidan pîndesce ocașiunea unde poate vîna în turbure, contele Zichy face apoteose în „*Magyar Korona*” care e mai ultramontană, și mai papistă ca papa însuși. Cu câteva cuvinte situația viitoare e: Feudalismul și ultramontanismul de odinioară dirijat de judaismul omnipotent de astăzi. Acesta e prospectul cel mai proaspăt.

Roma Italienilor și Roma Papilor.

În momentul, când Russia face încercările cele mai serioase pentru a se apropia de vechiul seu aliat, de Germania, se observă în Vatican o mișcare neobicinuită. Politica Romei clericale s'a distins pururea prin tactul, precauțiunea, desteritatea și prevederea diplomaților sei. Această diplomație rutinată și tenace nu se înfrînge nici în urma celor mai grele desastre, ci acomodînduse impregiurărilor reale se retrage din câmpul deschis de luptă și lucră pe căi subversive, într'ascuns, până ce i se dă de nou ocașiune a pași earăși pe față cu pretenșiunile sale anticuate.

Se scie, că Pio Nono rupsesse mai toate legăturile amicabile cu suveranii laici. El era de natură aprigă, intrasigent și neaplecat la concesțiuni în paguba suveranității papale, așa precum se desvoltase ea în teoriile jesuitice. Succesorul seu, actualul pontefice, om mai calm, calculator și inspirat de idea de a restabili vechile raporturi între Vatican și dinastii a inaugurat o politică de împăcare, care a urmărit-o consecuent și nestrămutat până astăzi. Numai Italia era a priori eschisă din combinațiunile sale de împăcare. Cu toată natura sa cea calmă actualul pontefice a acceptat necondiționat ficțiunea de „*prisonier în Vatican*” și a observat atitudinea predecesorului seu în cestiunea cu Italia. *Tolerari non posse* — acesta a fost răspunsul permanent la ori ce încercare de a împăca Roma națională cu Roma clericală, pe basa relațiunilor de stat actuale. Stînd astfel lucrul diplomația Vaticanului a cercat împăciuirea mai întăiu cu celelalte state, ca la cas de reușire să facă o presiune concentrică asupra regatului italian în favorul prerogativelor papale. Mai întăiu privirile agere ale papei Leo s'au îndreptat asupra Germaniei, unde

FOIȚA. CLAUDIU

de
Victor Hugo, 1836.

(încheiere.)

„Această boală, dumneavoastră o tratați rău. Studiați-o mai bine. Legile ce faceți — când le faceți — nu sînt de căt paliative și expediente. Jumătate din codicele dumnea-voastră este rutină, cea laltă jumătate empirism. În fie-care era o cuate-risare ce cangreniza rana; — pedeapsă nebună! care pecetluia și tîntuia crima pe criminal pentru toată viața lui; care făcea din criminal și crimă doi amici tovarăși, doi inseparabili!... Pușcăria este o viciătoare absurdă, care produce resorburi, făcînd rana și mai rea. Pedeapsa cu moarte este o amputație barbară.

„Așa dar, în fiecare, pușcărie, pedeapsă cu moarte: trei lucruri care se țîn unul de altul. Ați suprimat înfierarea; de sunteți logici, suprimați restul. Fierul roșu, ghiuleaua de picioare și satrul, erau cele trei părți ale unui silogism. Ați luat fierul roșu; ghiuloaua și satrul numai au înțeles. Farnice era atroce, dar el nu era absurd.

„Desfaceți din inchieeturi această scară vechie schioapă de crime și de pedepse, și prefăceți codicele, prefăceți temnițele, prefăceți judecătoria. Puneți legile pe urmela moravurilor.

„Domnilor! se taie prea multe capete pe fie-care an în Frarcia. Pentru că sunteți pe drum de a face economii, faceți economii în această parte. Pentru că sunteți în vorbă de a suprima, suprimați călăul. Cu solda celor 80 de călăi ai Dv, veți plăti șeaze sute de dascăli

„Gîndiți-vă la masa poporului. Scoli pentru oameni. Sciți că Frarcia este una din țerile Europei unde sînt mai puțin locuitori cari să scie să cetească? Cum!... Elveția scie să cetească, Belgia scie să cetească, Danemarca scie să cetească, Grecia scie să cetească, Irlanda scie să cetească, și Frarcia nu scie să cetească!... Rușine!

Mergeți prin pușcării. Chiețați în jurul dumneavoastră pe toți osândiții. Cercetați unul câte unul pe toți acești osândiți ai legii omenesci. Incalculați cînațiunea tuturor acestor profiluri, pipăți toate aceste crainuri. Fie-care din acești oameni căduți are dedesubtul seu tipul lui bestial; pare că fie-care din ei este punctul de intersecțiune a cutărei sau a cutări specii animale cu omenirea. Iată lupul sêlbatec, iată pisica, iată maimuța, iată vulturul, iată hiena. Deci cea dintăiu vină a acestor capete rău conformate, este a naturei, fără indoială; cea de a

doua a educațiunii. Natura a făcut rău conturul, educațiunea a desvoltat reu conturul. Intoarceți-ve îngrigirile în partea aceasta. O bună educațiune poporului. Desvoltați pe căt se poate mai bine aceste capete nenorocite, pentru ca inteligența ce este înăuntru să poată incolți și cresce. Națiunile au craniul bine sau rău făcut, după instituțiunile lor. Roma și Grecia avea fruntea lată. Deschideți căt veți putea mai mult unghiul facial al poporului.

„Când Frarcia va scie să cetească, nu lăsați fără direcțiune această inteligență ce veți fi desvoltat. Asta ar fi o altă neorânduială. Ignoranța prețuesce mai mult de căt sciința cea rea. Nu. Aduceți-ve aminte că este o carte mai filosofică de căt Cîmetrul Mateiu, mai populară de căt Constituționalul, mai vecinică de căt Charta din 1830. Este Sfînta Scriptură. Și aici, un cuvînt de explicațiune. Ori ce ați face, soartea mării mulțimi, a multitudinei, a majorității ei, va fi dea pururea relativ sêracă, nenorocită și tristă. Ei (mulțime), lucrul cel greu; ei, sarcine de împins; ei, sarcine de tras, sarcine de purtat. Examinați această cumpănă: toate bucuriile în tipsia bogatului, toate ticăloșiile în tipsia seracului. Cele două părți nu sînt oare neegale? cumpănă nu trebuie oare să se aplece, și cu densa Statul? Și acum, în lotul seracului, în tipsia miseriilor, aruncați certudinea unui viitoriu ceresc, aruncați năsuința unei

Nr. 14. [273] 2-3

CONCURS.

În sensul ven. ordinațiunii consistoriale din 13 Decembrie 1883 Nr. 4309 B. se scrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul și bătrânul preot Iacob Tărchilă din Șeica mare, parohie de a 3-a clasă în protopresbiteratul gr. or. al Mediașului, cu termenul de 30 zile dela 1-a publicare.

Emolumentele:

a) Cuartir liber cu edificiile necesare asigurat din partea parohului.
b) Toate venitele stolare unde va servi capelanul computate cu 50 fl. v. a.
c) O leafă asigurată din partea parohului Iacob Trăncilă de 150 fl. v. a. pe tot anul.

d) O soarte de lemne din pădurea comunală computată cu 10 fl. v. a.
Concurenții instruiți și concursele în înțelesul legilor vor avea înainte de expirarea termenului a și le așterne scrisorile de concurs în protopresbiteratul Mediaș, în 20 Ianuarie 1884.

Cu împreună înțelegerea respectivului comitet bisericesc.

Dionisiu Chendi,
adm. protopresb.

Nr. 4. [675] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante gr. or. de clasa III din Săcel (Andrasfalău rom.) în protopresbiteratul Târnavei superioare, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială corespunzătoare cu grădina de legumi.
2. Edificiile necesare pentru economiă corespunzătoare.
3. 8 jugere pământ arătoriu și fâneață.
4. 65 de ferdeli cucuruz sfărmit și 35 ferdeli ovės.
5. Stola usuată computată în bani gata 50 fl. v. a.

Concurenții au de a și așterne cererile conform legilor din vigoare la oficiul protopresbiteral al tractului Târnavei superioare în termenul indicat mai sus.

Alma, 21 Ianuarie 1884.

În conțelegere cu comitetul parochial gr. or.

Ioan Almasan,
protopresbiter.

Nr. 117. [672] 2-3

CONCURS.

Ne concurând nimenea, în urma concursului publicat pe baza rezoluțiunii Preavenerabilului Consistoriu arhidiececesan ddo 4 August 1883 Nr. 2350 B. la postul de paroch, în parohia vacantă de clasa a III. Bodogaia inferioară cu filiile Fiatfalău și Uisechel, protopresbiteratul gr. or. al Sighișorei; prin acesta se scrie concurs nou, cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială, cu grădina de legumi și pom, pentru îndeplinirea edificatelor economice, cari lipsesc în prezent, s'au făcut dispozițiunile necesare.
2. Folosirea a cinci dăraze de pământ, din cari unul fâneață celelalte patru de arat cu un venit anual de 65 fl.
3. Dela 12 familii câte o claie de grân, claie de 30 snopi, computate în bani 37 fl.
4. Dela 41 familii socotiți și veduvii și veduvele, 164 ferdele cucuruz nesfărmat măsură vechie, cari dau un venit anual de 74 fl.

5. Folosirea cimiteriului cu un venit anual de 5 fl.

6. Dela 25 familii prestarea de ajutoriu, drept clacă de lucru, amăsurat stărei parochienilor cu carul sau cu palma, care dau un venit anual de 20 fl.

7. Venitele stolari, preste tot computate aduc un venit anual de 30 fl.

Doritorii de a ocupa această parohie au de a și așterne petițiunile instruite conform dispozițiunilor „Statutului Organic” și a „Regulamentului Congresual” la subscrierile de concurs în termenul sus indicat. Concurenții cari vor posedea cunoștința limbii maghiare, vor fi preferați.

Sighișoara, 27 Ianuarie 1884.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișorei.

În conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Demetriu Moldovan,
adm. ppresb.

Nr. 294. [670] 3-3

CONCURS.

Deoarece în urma concursului publicat în „Telegraful Român” Nr. 85 și următorii din 1883, la postul de capelan în parohia de clasa III-a din Berghin cu filia Colibi cu venit anual de 200 fl. până la termenul prefapt n'a suplicat nici un individ calificat; așa termenul concursului supramentionat se prolongesce până la finea lunii Februarie 1884.

Sebeș, în 4 Februarie 1884.

În conțelegere cu comitetul par.

Ioan Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 192. [669] 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Câmpenilor pe baza „Statutului organic”, §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și §. a „instrucțiunii” votate de sinodul arhidiececesan la 13/25 Aprilie 1877 Nro 191 §. 7 se publică prin aceasta concurs.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi totodată și paroch în locul central al tractului, anume în Opidul Câmpeni.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sânt: a) venitele ordinari protopresbiterali cari stau din ajutoriul de stat și din tacele, ce încurg pentru ședulele de cunună, pentru vizitarea comunelor tractuali, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterali; b) venitele ordinari ale parohiei de clasa a II-a.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și scolar, în special aceia cari după o pregătire cel puțin cu 8 clase gimnasiale sau reale cu testimoniu de maturitate, au terminat studiile teologice la vre unul din institutele metropoliei noastre și au susținut cu succes bun esamenul rigoros de calificare; sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus esamenul de calificare înaintea comisiei esaminatoare a consistoriului arhidiececesan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificare profesorii de teologie și preoții hirotoniți înainte de introducerea esamenelor de calificare, dacă în celelalte au calificarea prescrisă de mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrisă calificare gimnasiale acei administratori protopresbiterali cari din privire la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiter-

tului vor avea dela consistoriul arhidiececesan (plenary) speciala îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voesc a concurge la acest post au de a și ascerne suplicile de concurs la Venerabilul consistoriu arhidiececesan în Sibiu în restimp de 30 zile dela prima publicare a acestui concurs în foaia „Telegraful Român” alăturând câte o tabelă de calificare care se conține date esacte și speciale în următoarele rubrici, numele caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului, anii etății, (anul, luna și ziua născerei,) studiile pregătitoare afară de cele teologice (anul, locul și categoria acelora), esamenul de maturitate, doctorat și altele, studiile pregătitoare teologice (anul și locul acelora, și esamenul de calificare), serviciile de până acuma pe terenul bisericesc (timpul locul și categoria acelora;) în fine cunoștința limbilor și alte reflecțiuni.

Datele din această tabelă sânt de a se întări cu documente cari se acudă în original, precum carte de botez, testimonii scolastice, maturitate atestate de servii bisericesci și eventualminte toate altfelii de recomandări.

Câmpeni, în 13 Octombrie 1883.

Comitetul protopresbiteral gr. or.

Președinte Notariu
Ioan Gall, Nicolau Candrea,
protopresb. cu adm. prot.

Nr. 59. [684] 2-3

EDICT.

Marina născută Nicolau Blidariu din Codlea, protopresbiteratul Branului de religie gr. or. a părăsit de 10 ani pe leginutul ei bărbat Iosif Kurth din S. Sz.-György de biserica reformată, fără de a se ști locul unde se află și de mai trăesce, este prin aceasta citat, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră, și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de cătră bărbatul ei.

Brașov, 2 Februarie 1884.

Scaunul protopresbiteral gr. or al tractului Branului ca for de I instanță.

Nr. 90. [667] 3-3

EDICT.

Ioan Banciu din Săliște protopresbiteratul Săliștei, care după o convețuire scurtă a părăsit pe leginuta lui soție Ana n. Nicolae Floruș tot din Săliște pribegind în lume fără de a se ști ubicațiunea lui, — în secul incuviințării Preavenerabilului consistoriu arhidiececesan ddo 24 Ianuarie a. c. Nr. 5270 B. se citează prin aceasta ca în termen de trei luni de zile dela prima publicare a acestui edict să se înfățoseze înaintea scrisorului for matrimonial, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat de soția lui.

Săliște, 1 Februarie 1884.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei ca for matrimonial de I instanță.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Licitațiune publică.

Se va ținea Mercuri 22 Februarie (5 Martie a. c.) la 9 oare înainte de amiazi în casa Nr. 24 strada Macelarilor spre vândarea mai multor prețioase, precum: oroloage de aur, inele cu petri scumpe, și mai multe alte argintării, remase de repau satul Domn D. Andronic pe lângă solvirea prețului în bani gata.

Sibiu, 10/22 Februarie 1884.

Administrațiunea fundațiunei

Andronic. [676] 2-3

Demn de atențiune!**EPILEPSIE**

CONVULSIUNI (sgărciuri)

ȘI

BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedea rezultatele. Tractament prin epistole, sute de indiviți vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu medalia cea mare de aur clasa I-mă,
[646] 6. Place du Trône, Paris. 8

„FURNICA“

cassă de economii în Făgăraș, societate pe acțiuni.

Domnii acționari ai societății „Furnica” cassă de economii în Făgăraș sânt provocați, ca în sensul §. 6. din statute, să binevoiescă a plăti a **patra rată** de 20% asupra acțiunilor dlor, adică câte **20 fiorini** de acțiune până cel mult în **30 Aprilie a. c.** la cassa societății în Făgăraș, sau la „Albina” institut de credit și de economii în Sibiu, sau la filiala acelu institut în Brașov.

Făgăraș, 31. Ianuarie 1884.

[661] 3-3

Direcțiunea.

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuise bisericesci
de rit catolic și grec. [555] 20-30

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii
Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin,
prapori. Toate felurile de steaguri,
și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) co-

vor pe altariu, potiruri, pietohlebni-
ca, cădelnițe, paci-
fical, candelă de
altar, policandre
pentru biserici, ri-
pide, chivot, cărți
de Evanghelie etc.

Comande se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.